

Protokoll fra telefonmøte i rovviltnemnda for region 8 den 10.6.2020

Arbeidstid: to timer forberedelser og 2,5 timer møte

Deltagere:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder	Berit Gjerstad, Mattilsynet
Aslak Mathis Eira	Ann Maret Eira, Næring og rovvilt i Finnmark
Trine Noodt	Bjørn Tore Sjøfting, Finnmark Bondelag
fred Johnsen	Klemet Erland Hetta, Finnmark Bondelag
Inger Anita Smuk, vara	Magne Asheim, SNO
	Anne Kristine Guttormsen, FMTF
	Aase Berg, FMTF
	Iris Rita Hallen, FMTF
	Elle-Risten Wigelius, FMTF
	Rasmus Høyning, FMTF
	Andreas Røsæg, FMTF

Sakliste

4/20	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 1
5/20	Orienteringer	s. 1
6/20	Saker til informasjon	s. 2
7/20	Status rovvilt i region 8	s. 2
8/20	Kvoteprosjektet skadefelling av jerv og ulv 2020/2021	s. 2
9/20	Videreføring av prosjektet Næring og Rovvilt i Finnmark? Ev. i hvilken form?	s. 8
10/20	Orientering om sekretariatets prioriteringer vinter/vår 2020	s. 11
11/20	Rovviltnemndas møteplan 2020	s. 12

4/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Vedtatt som innstilt.

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møte den 10.6.2020.

5/20 Orienteringer

- Kort orientering fra rovviltnemnda
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark
- Kort orientering fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

6/20 Saker til informasjon

NINA rapport 1846 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020

7/20 Status rovvilt i region 8

Rovviltnemnda tar Fylkesmannens orientering (vedlagt) til informasjon. Rovviltnemnda tar opp at det i år er store tap av både reinkalv og lam til ørn. Rovviltnemnda trekker frem viktigheten i å få fortgang i ørneprosjektet, og ønsker økt dialog mellom departement og beitenæring.

Videre ble erstatningsordningen diskutert, spesielt med tanke på dokumentasjonskravet og at det i Finnmark i mindre grad er vanlig med undersøkelser av kadaver i felt, at viktig informasjon om skadevolder da kan gå tapt og at dette også får betydning for vurdering av søknader om skadefelling.

Det problematiseres rundt bjørnekullsimuleringsmodellen, denne modellen, kongeørnprosjekt og kadaverdokumentasjon settes på dagsorden for rovviltnemndsmøte 3. september.

Nemnda berømmer innsatsen som gjøres i skadefellingslagene, og sier det er viktig å fortsette satsningen på de interkommunale og kommunale skaldefellingslagene som er i fylket.

8/20 Kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv 2020/2021

Vedtak:

Vedtatt som innstilt.

Innstilling til vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77 jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1 og 3 gir rovviltnemnda i region 8 følgende kvote for betinget skadefelling for perioden 12.6.2020–15.2.2021: Ti betingede fellingstillatelser på jerv og tre betingede fellingstillatelser på ulv.

Vedtaket er fattet på grunnlag av at bestandsmålet for jerv i regionen er oppfylt, store tap av rein til jerv siste år, samt vitenskapelig- og forvaltningsbasert kunnskap om at et uttak av denne kvoten ikke vil true jerven sin overlevelse, eller genetiske mangfold innenfor naturlige utbredelsesområder i Troms og Finnmark.

I vedtaket om kvote for skadefelling av ulv er det lagt til grunn at denne arten ikke skal ha fast bestand i regionen.

Nemnda vil vurdere å trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Fellingstillatelse som gis av Fylkesmannen, skal om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag.

Saksfremstilling

Betingede skadefellingstillatelser

Målet med en fellingstillatelse er i utgangspunktet å felle bestemte individer knyttet til bestemte situasjoner, og ikke å regulere en rovviltbestand. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. For jerv er det ønskelig at skadefelling skal benyttes også der lisensfellingskvoten ikke blir tatt ut.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet. Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Det kan gis godtgjøring til medlemmer av kommunale/interkommunale skadefellingslag som deltar når det gis skadefellingstillatelse. Det er fastsatt en døgnset på kr 1 600,- per deltaker. Fylkesmannen setter en økonomisk ramme for hver fellingstillatelse som gis. Direkte og dokumenterte kostnader dekkes for alle fellingslag, også de som ikke er kommunalt eller interkommunalt oppnevnte lag, begrenset oppad til kr 30 000,-.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Etter forskriften om forvaltning av rovvilt av 18.03.05 er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Finnmark og Troms er slått sammen til region 8 med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe, hvorav 4 ynglinger i Finnmark
- 10 ynglinger av jerv, hvorav 3 ynglinger i Finnmark
- 6 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd, tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Fylkesmannen, for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Vurdering av om nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. For bjørn og ulv baseres dette på

dokumenterte data om siste års ynglinger. For jerv og gaupe baseres det på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Kvota for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. Etter at kvote for lisensjakt er vedtatt, vil dyr som felles på skadefelling belastes lisensfellingskvoten.

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Fylkesgrensa mellom Troms og Nordland er ingen naturlig barriere for rovvilt. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale:

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- kvote for jakt på gaupe,
- kvote for lisensfelling av jerv,
- kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofofbanen og langs Ofofbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.

6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.

7. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved

bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltneemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltneemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for jerv i området, fastsatt bestandsmål for jerv i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Jerveynglinger som registreres i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, skutte jerver belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme jervene som bruker begge regionene, Rombaken–svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Vurdering av kvote for skadefelling av jerv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia. Vi vil vise til: NINA rapport 1762 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2019*, Rovdatas rapport av 15.5.2020 *Bestandsstatus gaupe, jerv, ulv og bjørn fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt*, til NINA Rapport 1722 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2019* og Rovdatas rapport av 17.4.2020 om *Endra status for tal på ynglinger av jerv i Noreg i 2019* samt til *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2019*. Videre vil vi vise til NINA Rapport 1200 *Gaupe og jerv i reinbeiteland*. Og vi viser til Rovbase for siste oppdateringer om registreringer og avgang av jerv.

De siste årene har den registrerte jervebestanden i region 8 ligget over bestandsmålet. Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger over årene 2017–2019 er 10,7. Det var ni ynglinger i 2017, 10 i 2018 og 13 i 2019. Per 7. juni 2020 er det på jervetelleren dokumentert/antatt 17 ynglinger i Troms og Finnmark, hvorav ni ynglinger er i Finnmark, hvor det er gjennomført tre hiuttak. Det er fortsatt noe usikkerhet om hvor mange ynglinger som blir registrert inneværende sesong. Siden 10.9.2019 har det i Troms og Finnmark vært en kjent avgang på 21 voksne jerver, hvorav tre er felt ved jakt i Troms og 18 er felt ved skadefelling i Finnmark.

I Skandinavia ble det i registreringssesongen 2019 registrert 165 ynglinger av jerv. I Nordland ble det i 2019 antatt/dokumentert 11 ynglinger av jerv. I Nordland er gjennomsnittet de siste tre årene 10,3 ynglinger.

I NINA rapport 1762 presenteres bestandsestimater for Norge og Sverige basert på en romlig fangst-gjenfangstmodell utviklet i RovQuantprosjektet. Her ble bestanden av jerv i Norge og Sverige beregnet til 1 035 individer i 2019 sesongen, som fordeler seg med 660 individer i Sverige og 375 individer i Norge. Det er høy presisjon på beregningene, med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå. Sammenligner man bestandsestimatene med anslagene fra ynglehittellingene er overenstemmelsen meget god. God overenstemmelse mellom de to metodiske tilnærmingene tyder på at vi har god oversikt over bestandsstørrelse og bestandsutvikling for jervebestanden i Skandinavia.

I region 8 ble det i 2019 funnet prøver fra 78 jerveindivider og bestandsberegningen for 2019 var

90,4 jerver i regionen og at det var 95 % sikkert at bestanden var mellom 80 og 102 jerver. Gjennomsnittlig ble hvert registrerte individ representert med 3 fungerende prøver i Troms og med 3,2 fungerende prøver i Finnmark.

Analyser har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

I perioden 1.6.2019–31.5.2020 ble 159 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 135 av disse var rein. Dette var en betydelig økning fra året før, hvor 94 undersøkte rein og sau, hvorav 69 rein ble dokumentert eller antatt tatt av jerv i samme periode. Vi bemerker at det er svært vanskelig å finne kadaver tatt av jerv, og spesielt vanskelig er det i sommersesongen. I perioden angitt for 2019–2020 ble bare seks av 135 rein funnet i perioden 1.6–30.11, tilsvarende ble sju av 69 rein funnet i sommerhalvdelen av perioden 2018–2019.

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper jerv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at jerv kan være til betydelig ulempe for beitenæringer med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere skadefellingskvote, og er derfor vektet tungt. Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at jerven og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at jerven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunnlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet tilrår en kvote for betinget skadefelling i perioden 12.6–15.2. på ti jerver. Vi vurderer at bestanden hadde tålt en vesentlig høyere kvote enn dette, men at all erfaring tilsier at effektuerte fellingsoppdrag i denne perioden blir færre, og at denne kvoten ikke vil være begrensende ved

vurdering av betingede fellingsstillatelser. Det er ved lisensfelling bestanden av jerv skal reguleres. Vi bemerker at kvoten for lisensfelling skal settes senere, og at jerv som felles ved skadefelling etter at lisensfellingskvoten er satt, blir belastet kvote for lisensfelling.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for jerv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vurdering av kvote for skadefelling av ulv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er god kunnskap om ulvebestanden i Skandinavia, sekretariatet vil vise til rapporter tilgjengelig på www.rovdata.no: blant dem *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 1 2020*.

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper ulv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at ulv kan være til betydelig ulempe for beitenæringer med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere skadefellingskvote, og er derfor vektet tungt. Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at ulven og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at ulven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunnlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Høst/vinter 2018 ble det felt to ulver ved skadefelling i Finnmark. Januar 2019 ble det gitt skadefellingstillatelse på en ulv i Pasvik. Denne ble ikke felt.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere ulvebestanden til å være innenfor ulvesonen er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, med videre evaluering og revidert mål, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 8. Dersom det oppstår skadesituasjon på grunn av ulv skal det vurderes om denne må felles. Dette vil true artens overlevelse i regionen som er et naturlig utbredelsesområde for ulv og kan redusere sjansen for å opprettholde ønsket genetisk mangfold hos ulv. Siden det ikke er satt mål om ulv i region 8 er dette

imidlertid i tråd med gjeldene politikk og en aksept for at det ikke skal være ynglende ulv her.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet vil understreke viktigheten av eventuelt genetisk verdifulle individer, og at dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Vi mener likevel det er riktig å ha en skadefellingskvote på ulv, dette sett opp mot tapspotensialet som ligger i ev. ulv i reinbeiteland, eller i sauebeiter. Sekretariatet vil tilrå en betinget skadefellingskvote på tre ulver.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for ulv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at nasjonal forvaltning, med sin geografiske differensiering har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av bestandssituasjonen for jerv og ulv, erfaringer med store tap av beitedyr og etter naturmangfoldlovens prinsipper § 8–12 vil sekretariatet tilrå en kvote for betinga skadefelling på jerv og ulv for sesongen 2020/2021. Kvoten bør settes til ti jerv og tre ulv.

9/20 Videreføring av prosjektet Næring og Rovvilt i Finnmark? Ev. hvilken form?

Rovviltnemnda

Rovviltnemnda er positive til å forsøke finne en løsning som innebærer videreføring av prosjektet og at prosjektmedarbeider fortsetter. Rovviltnemnda ser det som en styrke om prosjektet fortsatt har tilknytning til Stabbursnes Naturhus og Museum, men ser det ikke som en nødvendighet at prosjektmedarbeider må ha fast kontorsted der. Rovviltnemnda tar saksfremlegget til orientering og vil i møtet 3. september 2020 behandle nytt saksfremlegg med forslag til vedtak.

Stabbursnes Naturhus og Museum sin uttalelse om prosjekt Næring og rovilt

Stabbursnes Naturhus og Museum har fungert som arbeidsgiver for prosjektmedarbeider siden 2018, og hun har også hatt kontorsted ved Naturhuset.

Naturhuset er svært fornøyd med å være koblet til prosjektet. Både faglig og sosialt har prosjektet gitt positiv tilvekst til miljøet ved Naturhuset.

Stabbursnes Naturhus og Museum har både SNO, nasjonalparkforvalter og våre egne ansatte samlet i et fagmiljø på Stabbursnes. Vi anser det som en stor fordel for den ansatte i prosjektet å være en del av et fagmiljø.

Det har vært veldig positivt å ha en person med kompetanse på samisk språk og kultur både for

prosjektet, men også i andre sammenhenger.

Prosjektet og Naturhuset har hatt flere felles opplegg når det gjelder undervisning for skoleklasser med tema rovvilt, noe som er med på å styrke Naturhusets tilbud samtidig som prosjektet har hatt flere med på laget.

Stabbursnes Naturhus og Museum ser nytten i prosjektet og håper prosjekt «Næring og rovvilt i Finnmark» videreføres av, og gjerne også vår rolle som arbeidsgiver/kontorsted.

Prosjektmedarbeider sin uttalelse om prosjekt Næring og rovvilt i Finnmark

Prosjektet «Næring og rovvilt i Finnmark/Ealáhus ja boraspiret Finnmárkkus» (NRFI) er et toårig prosjekt med fokus på konflikten mellom beitedyr, rovvilt og samfunn. Målgruppen for prosjektet er først og fremst næringsutøvere med sau og rein, kommuner, organisasjoner og lokalsamfunn som er berørt av konflikten. Hovedmålsettingen er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr. Prosjektet skal være et virkemiddel for å nå målene i forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 (Troms og Finnmark).

Reindrift

NRFI har etablert god kontakt med flyttsamelagene i Karasjok og Kautokeino, flyttsamelagene i Øst-Finnmark har det vært lite respons fra. I samarbeid med flyttsamelagene i Karasjok og Kautokeino har prosjektet gjennomført Arena rovvilt. Arrangementet ble tatt veldig godt imot, særlig kadaverundersøkelse sammen med SNO var noe flere bemerket som veldig nyttig, fra prosjektets side kan man si at slike arrangement har en god konfliktdempende effekt. Flyttsamelagene har uttrykt at de ønsker flere slike arrangement, og ønsker et videre samarbeid med prosjektet.

Enkelte reindriftsutøvere tar også kontakt ved spørsmål og råd om forebyggende tiltak og søknader til tilskudd, samt mulige samarbeidsprosjekter.

Det at prosjektmedarbeider er reineier selv er nok muligens en del av grunnen til den gode dialogen med reindriftnæringen.

Sau

NRFI har ikke klart å etablere like god kontakt med sauene. Det er noen samarbeidsparter innen sauene næringen som prosjektet har veldig tett samarbeid med, blant annet Finnmark Sau og Geit, som prosjektet har hatt flere felles arrangementer med. I tillegg har prosjektet noe dialog med sauebønder som er knytta til jakt og skadefellingslag.

Ved arrangementer, f.eks. arena rovvilt sau, var flere av tilbakemeldingene på temaene at dette var noe de visste om fra før. På møter som sauene næringen arrangerer har prosjektet vært til stede og informert om hva prosjektet jobber med. På slike møter har prosjektet fått mye respons og positive tilbakemeldinger. Det er også kommet innspill på hva prosjektet bør jobbe med.

Prosjektmedarbeider har opplevd det slik at det mest fornuftige er å møte sauene næringen på deres egne arenaer/arrangement.

Jegerprøvekurs

Dette er et tiltak som beitenæring setter stor pris på. Det er mange søkere, men dessverre så er det ikke mange som har klart å gjennomføre kurset enda.

Skadefellingslag

NRFI har tett dialog med skadefellingslagene i Finnmark. det er blitt arrangert kurs i 2019 og 2020, det er planlagt ett kurs til i 2020. Det samarbeides også med trening av bjørnehund. Skadefellingslagene tar jevnlig kontakt med prosjektet om aktivitets ønsker de har, råd om tilskuddssøknader eller andre ting de lurer på.

Kontaktbygging

Prosjektmedarbeider har vært veldig åpen for å delta på relevante arrangement og møter, og samarbeid med relevante samarbeidsparter. Dette har gjort kontaktbyggingen enklere. NRFI har brukt den første tiden av prosjektperioden på kontaktbygging, og opplever at når man først har etablert kontakt med enkeltpersoner, det være seg næringsutøvere, jegere, eller andre, har det falt naturlig for disse personene å kontakte prosjektet i ettertid.

NRFI har et godt samarbeid med Reindriftsskolen i Kautokeino og Tana VGS, Landbruksskolen. De ønsker videre samarbeid med prosjektet.

NIBIO Svanhovd er en av de som prosjektet har hatt mye samarbeid med, da i form av felles prosjekter og arrangementer; Rovviltsskolen for Tana og Kautokeino VGS, bjørnehårfelleprosjektet og bjørnekvelder.

Møter med referansegruppen bør prioriteres, da man under disse møtene treffer på næringen, kommunen, organisasjoner, instanser og andre viktige samarbeidsparter. I løpet av en toårs periode har prosjektet kun hatt 1. møte med referansegruppen.

NRFI har gjennom hele prosjektet opplevd en veldig god dialog med Fylkesmannen i Finnmark, med både Miljøvern avdelingen og Landbruksavdelingen.

Informasjon om prosjektet

Facebook, Instagram og hjemmesiden til naturhuset blir brukt til å legge ut informasjon om prosjektet og om dusørordninger og registrering av rovvilt. Medier som NRK Sápmi, Ságat og Ávvir plukker ofte opp saker fra nettstedene, dermed får prosjektet også en del mediedekning. Prosjektet er også avhengig av mange delinger på sosiale medier får å nå ut til flere.

Kontorsted

Lokaliseringen for kontorsted oppleves som veldig positivt. Det at fagpersoner, SNO, Naturveiledere, Nasjonalparkforvalter, er tilgjengelig på arbeidsplassen sees på som en fordel for prosjektmedarbeider. I tillegg er Stabbursnes naturhus et sted som næringsutøvere og andre organisasjoner og fagpersoner til stadighet besøker. Naturhuset har i tillegg lang erfaring med elektronisk søknadssenter, noe som har vært til stor hjelp for prosjektet. Naturhuset er også godt egnet til å ha møter, seminarer og foredrag som prosjektet arrangerer.

Videreføring av prosjektet

Prosjektet har vært en god erfaring for prosjektmedarbeider, med bratt læringskurve og spennende arbeidsoppgaver.

Som prosjektmedarbeider ser jeg nødvendigheten av et prosjekt som dette, og håper at prosjektet blir videreført. En lengere pause/avbrudd i prosjektet kan føre til at kontaktnettet og opparbeidet tillit svekkes hos målgruppen.

Når det gjelder videre arbeid ved en eventuell videreføring av prosjektet så har prosjektmedarbeider bestemt seg for å flytte tilbake til sin hjemplass, og ikke fortsette i stillingen som prosjektmedarbeider.

Sekretariatet sin uttalelse om prosjekt Næring og rovvilt i Finnmark

Prosjektet har nådd ut til næringen på en måte som Fylkesmannen ikke klarer. Slik er prosjektet et viktig bindeledd mellom næringen og forvaltningen. Næring og rovvilt i Finnmark iverksetter og følger opp prosjekter for næringen, som Fylkesmannen alene ikke har kapasitet til å administrere. Fylkesmannen ser stor nytte av å ha dette prosjektet som er frikoblet fra den daglige saksbehandlingen hos Fylkesmannen. Prosjektet letter Fylkesmannens arbeid på rovviltfeltet, og det fungerer som en positiv katalysator mellom næring og rovvilt. Vi vurderer at en videreføring av prosjektet vil være effektiv bruk av forebyggende og konfliktdempende midler. Nå er Troms og Finnmark et fylke, vi anbefaler at det sees på om en eventuell videreføring av prosjektet skal omfatte hele fylket. Sekretariatet anbefaler videreføring av prosjektet.

10/20 Orientering om sekretariatets prioriteringer vinter/vår 2020

Nemnda har i 2020 fått tildelt 1 200 000 til drift av nemnder og sekretariat. Denne posten skal blant annet dekke størstedelen av driftsutgiftene for sekretariatet. Videre er Fylkesmannen i Troms og Finnmark i 2020 tildelt 1 000 000 kroner i lønnsmidler til styrking av saksbehandlerkapasitet rovvilt. Dette er knyttet til særlige utfordringer i fylket.

Vinteren og våren 2020 har vært spesiell på mange måter. Rovviltarbeidet hos Fylkesmannen har vært påvirket av omorganisering og redusert bemanningsgrad. Koronakrisen har indirekte ført til fravær på ansatte, og slik tatt mange arbeidsdager fra rovviltarbeidet. Beitekrisen for reindriftsnæringa har gitt økt trykk på rovviltrelaterte henvendelser, og den har også ført til at rovviltressurser har måttet omprioriteres til andre oppgaver hos Fylkesmannen. Videre har det tatt ressurser i rovviltarbeidet å samkjøre praksis mellom de tidligere embedene samt å veilede næringen i hva dette betyr for dem.

På rovvilt har vi prioritert å fortløpende svare på henvendelser om skadefellinger og akutte tiltak, samt å ekspedere brev om forebyggende og konfliktdempende tiltak og veilede ved spørsmål om disse. Vi har også forsøkt å prioritere å svare på klagebehandlinger for rovvilterstatning. Annet har det ikke vært kapasitet til å jobbe med. Det gjelder også arbeid knyttet til sekretariatet for rovviltnemnda.

Rovviltnemnda skal innenfor sin myndighet føre Fylkesmannen i rovviltforvaltningen. Sekretariatet har i denne spesielle situasjonen prioritert direkte oppfølging av næringa fremfor mer indirekte rovviltarbeid knyttet til rovviltnemnda. Det ble ikke kalt inn til møte i nemnda før like etter at alle vedtak om planlagte forebyggende og konfliktdempende tiltak var ekspedert. Sekretariatet ser viktigheten i at nemndsarbeidet kommer i normal flyt, og mener sekretariatets viktigste oppgaver for nemnda videre i 2020 skal gjennomføres.

11/20 Rovviltnemndas møteplan 2020

Vedtak:

Rovviltnemnda vil så snart som mulig komme i normal drift med fysiske møter. Det kan bli behov for flere møter enn planlagt, men roviltnemnda fastsetter her følgende tre møter:

Onsdag 1. juli klokken 9.–10., møte i Teams

Dette blir et kort møte for å vedta lisensfellingskvote for jerv samt anbefale lisensfellingskvote for bjørn.

Onsdag 2. september, veiledende klokken 18.–20. Fylkeshuset i Tromsø

Styringsgruppemøte prosjektet Næring og rovilt i Finnmark.

Torsdag 3. september veiledende klokken 9.–15. Fylkeshuset i Tromsø

Roviltnemndsmøtet. Miljødirektoratet og Rovdata, ev. NINA inviteres til møtet.

Nemnda bør i nær fremtid ha et møte for å vedta lisensfellingskvote for jerv, samt for å anbefale lisensfellingskvote for bjørn. Lisensfellingsperioden for jerv starter 10. september, og lisensfellingsperioden for bjørn starter 21. august. Sekretariatet foreslå at dette møtet planlegges på Teams onsdag 1. juli klokken 10.

Nemnda skal anbefale kvote for kvotejakt på gaupe. Jaktstart er 1. februar. Sekretariatet foreslå at det legges opp til et heldags fysisk møte på høsten. Og at vi her får oppdatering på relevante felt, både fra næring, forskning og forvaltning. Sekretariatet foreslår torsdag 8. oktober.